

Csak olvasótermi használatra!

C
3758

MUNKAREND

AZ ELSŐ DUNAGŐZHAJÓZÁSI TÁRSASÁG
PÉCSVIDÉKI BÁNYA- ÉS EGYÉB ÜZEMEINEK
MUNKÁSSZEMÉLYZETE RÉSZÉRE

ÉS

FÜGGELÉK

1941

DUNÁNTÚL PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R.-T. PÉCSETT.

MUNKAREND

az Első Dunagőzhajózási Társaság pécsvidéki
bánya- és egyéb üzeleinek munkásszemélyzete
részére.

I. Általános határozmányok.

1. §.

Ezen munkarend érvényessége az Első Dunagőzhajózási Társaság pécsi és pécsvidéki bányaüzemeinek és azok segédüzemeinek munkásállományú alkalmazottaira terjed ki.

Ha az 5. §. A), illetve B) csoportjába tartozó munkások valamelyike felvigyázói szolgálatra lesz beosztva, úgy reá nézve azon munkarend rendelkezései érvényesek, amelyek az általa végzett munkakörben foglalkoztatott munkavállalókra vonatkoznak.

2. §.

Ez a munkarend a munkaadó és a munkás közötti szolgálati szerződés jellegével bír.

A munkás felvétele előtt köteles okmányait az üzemvezetőségnek beszoigáztatni és felvétele akkor tekinthető befejezettnek, ha a felvételi jegyet az üzemvezetőség aláírta. Minden szolgálatba lépő munkást figyelmeztetni kell, hogy a tényleges szolgálatba lépéssel ezt a munkarendet magára nézve kötelezőnek ismeri el.

3. §.

A munkarendben foglaltak szerinti intézkedés a bányaigazgatóság, az üzemvezetők, illetőleg azok megbízottainak jog-, illetőleg hatáskörébe tartozik.

109948

A munkással szemben a vállalatot az üzemvezető, ill. megbízottja képviseli, akinek ő teendőit állandóan vagy ideiglenesen az egész üzemben, vagy annak csak egy részében, vagy csak bizonyos üzemágnál átadja és aki üzemi dolgokban, csillérlés és büntetés tárgyában intézkedik és a műszak- és szakmáybérek megállapítja.

Az üzemvezetők, illetőleg azok megbízottai intézkedése ellen 14 nap alatt a bányagazgatósághoz lehet fellebbezni.

A bányagazgatóság intézkedései ellen 14 napon belül panasszal lehet élni a pécsi m. kir. bányakapitányságnál.

4. §.

Az üzemvezetőség gondoskodik arról, hogy a munkarend egy-egy példánya, a szokásos hirdetési helyeken, állandóan ki legyen függesztve.

Minden munkást a felvételkor a munkarend egy példányával kell ellátni, amelynek átvételét a felvételi-jegyen nyugtatja és egyidejűleg figyelmeztetendő, hogy a munkarend határozmányait ismernie kell.

Az üzemvezetőség a már munkában álló munkásoknak az új munkarend egy-egy példányát, a régi munkarend beszügyáltatása ellenében, kiadja.

A munkás a munkából való kilépésekor a munkarendet köteles visszaszügyáltatni, vagy annak önköltségi árát megtéríteni.

II. A munkásszemélyzet beosztása.

5. §.

A munkások a következő csoportokba vannak beosztva:

A) Föld alatt dolgozók.

1. Elővájárok,
2. Lövmesterek,
3. Vájárok,
4. Segédvájárok,
5. Ipari képzettséggel bíró munkások, továbbá ipari szak-képzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott szak-munkások,
6. Csillések (csatlós, fékező, lóápoló stb.)
7. Takarítók (15—16 éves korig csak bányakapitánysági engedéllyel.)

B) Külszínen dolgozók.

8. Előmunkások,
9. Ipari képzettséggel bíró szakmunkások és élelmitári segédek, kereskedősegédi képesítéssel is,
10. Betanult napszámosok,
11. Napszámosok,
12. Munkásnők,
13. Ifjú munkások 14—18 évig, illetve ipari tanoncok. Ifjú munkás 12—14 évig csak bányakapitánysági engedéllyel.

A földalatti munkások szükség esetén a feljebbvalók rendeletére a külszínen is, ugyanígy megfordítva, a külszíni személyzet a földalatti is tartoznak dolgozni, utóbbiak azonban csak az esetben, ha bányamunkára alkalmasak, illetőleg amennyiben a fennálló törvényes rendelkezések az illetők földalatti foglalkoztatását nem tiltják. Az előmunkási minőségben alkalmazott vájárok és a lövőmesterek vájári munkára is beoszthatók.

Az üzemvezetőség rendeletére a munkás a rendes munka-beosztásától eltérő munkát is tartozik végezni. Az üzemvezetőségnek jogában áll a munkást más üzemhez áthelyezni, amikor is utóbbi ezen utasítást követni tartozik.

A vájárok és segédvájárok csoportjába történő előléptetést a vájárképzésről szóló 38.000/1937.— Ip. M. sz. rendelet szabályozza, a munkások bérezését pedig a vonatkozó bányahatósági és bányagazgatósági rendeletek írják elő.

6. §.

Ezen munkarend hatálya alá tartozók a bányatárspénztárnak biztosításra kötelezett tagjai, akiknek betegség-, baleset-, valamint nyugbér-, ill. öregségi, rokkantsági, özvegyiségi és árvasági biztosítására vonatkozólag a mindenkori törvényes rendelkezések irányadók.

III. A munkás felvétele és elbocsátása.

7. §.

A munkások felvétele és elbocsátása az üzemvezető, ill. helyettese által történik. Munkába csak az vehető fel, akit a társaság által megbízott orvos az illető által elvégzendő munkára alkalmasnak minősít, akinek lehetőleg munkakönyve van, de minden esetre személyazonosságát és illetőségét minden kétséget kizáróan, megfelelő igazolvány benyújtása mellett igazolja. Más bányától jövő munkás köteles elbocsátó bizonyítványát is felmutatni.

Egyes járandóságok (gyermeknevelési pótlék, lakáspénz, fűtőilletmény stb.) igénylése esetén az igényjogosultság elbírálásához szükséges külön hatósági bizonyítványokat is be kell szolgáltatni.

Munkásnőt és ifjúnunkást csak abban az esetben szabad nehezebb testi munkával rendszeresen foglalkoztatni, ha a társaság által megbízott orvos a felvételi jegyen igazolja, — hogy az ifjú munkás, illetőleg munkásnő ezen munka elvégzésére tesztileg alkalmas.

Földalatti munkára csak a 16. életévét betöltött egyént szabad alkalmazni. A 16. életévét be nem töltött fiatalkorú bányamunkára alkalmasságának orvosi bizonyítvánnyal való igazolása esetén is csak a pécsi m. kir. bányakapitányság engedélyével és csak meghatározott munkakörben szabad alkalmazni.

Minden 14 évnél fiatalabb munkás vagy tanonc átmenetileg is csak külszíni munkára és csak bányakapitánysági engedéllyel alkalmazható.

8. §.

A szolgálati viszony — amennyiben törvényes rendelkezés másképp nem intézkedik — mindkét részről a hó 1-én, vagy 15-én 14 napi előzetes felmondással szüntethető meg.

9. §.

A munkaadó jogosult a szolgálati szerződést azonnal felbontani

a) ezen munkarend 29. §. e, f, g, i, k, l, m és o pontjai, továbbá a 31. §-ában felsorolt okokból,

b) ha hat vagy több egymásután következő műszakot igazolatlanul mulaszt,

c) az általános bányatörvény 202., 203. és 204. §-aiban felsorolt okokból.

Az általános bányatörvény vonatkozó §-ainak idevágó szövege a következő:

„202. §. Oly munkások, kik valamely büntetttben valamely nyereségvágyból eredő, avagy a közérkölcsiséggel ellenkező vétségben avagy ilyen kihágásban bűnösöknek ítéltetnek, vagy kik uruk személyének, becsületének, avagy tulajdonának biztonsága ellen valamely az általános büntető törvény szerinti vétségben vagy kihágásban bűnösökké válnak, uruk által a szolgálatból tüstént elbocsáttathatnak, habár a szolgálati szerződvényben vagy a szolgálati rendtartásban az iránt más, vagy éppen semmi határozat sem foglaltatnék is.

203. §. Hasonlóképp megelőző felmondás nélkül tüstént elbocsáttathatnak azok is, kik a hűség, szorgalom s az előjárók iránt tartozó tisztelet és engedelmesség tekintetében lényeges kötelességsértésekben teszik magukat bűnösökké, kik szolgálatukkal egybe nem férő mellékes ügyletet folytatnak, vagy kik a műviszonyról szolgálatukban szerzett ismeretekkel urukra nézve káros visszaélést követnek el.

204. §. A bánya és hutamunkások avégetti összebeszélései, hogy munkamegtagadás, a szolgálatbani ellenszegülés, vagy más eszközök által magasabb bért, vagy más feltételeket csikarjanak ki s az erre izgatás miképp legyen megbüntetendő, a büntető törvény szabályai által határoztatik meg."

10. §.

A munkás a szolgálati viszonyt azonnali hatállyal felbonthatja és a munkából ugyanakkor kiléphet:

a) az általános bányatörvény 205. §-ában felsorolt okból, mely §-nak idevágó szövege a következő:

„205. §. Viszont oly bántalmazások miatt, melyeket a munkások előjáróiktól szenvednek, a kikötött ápolás megtagadása, a bérnek meghatározott időbeni ki nem fizetése s a szerződé-nyeknek más lényeges megsértései miatt, a munkások egyszerű jelentés folytán kiléphetnek a szolgálatból."

b) Ha részleges vagy teljes üzemzavar esetén öt a munkadó 3 vagy több egymásután következő munkanapon nem tudja foglalkoztatni.

A munkaviszony felmondása vagy felbontása az összes kedvezmények: lakás, fűtőilletmény, világítás, esetleges földbérlet stb. egyidejű beszüntetését vonja maga után. A lakást a fennálló lakás- és telepszabályzat intézkedései szerint a szolgálati viszony megszűntével egyidejűleg, minden felszólítás nélkül a vállalat rendelkezésére kell bocsátani.

A szolgálati viszony felbontása és a szabályszerű leszámolás után a munkás okmányait köteles átvenni.

A felvételnél a munkások által a társaságnál letétbe helyezett azokat az okmányokat, amelyeket a munkás a munkából való kilépéskor át nem vesz, a társaság a munkásnak a létszámból való törlése napjától számítva csak egy évig őrzi meg. Ennek az időnek letelte után pedig azokat az eltávozott illető- ségi-, községi előjáróságához teszi át.

A bányavállalat a fel nem vett munkabérek egy évig nyilvántartja, egy éven túl azokat az igényjogosult nevére bírói letétbe helyezi.

A szolgálatból kilépő munkásnak elbocsátó bizonyítványt kell adni.

11. §.

Ha az üzemvezetőség a munkást a szabályszerű felmondási idő betartása nélkül a 9. §-ban felsoroltakon kívül eső más okból bocsátja el, úgy köteles a munkásnak minden munkanapért a megelőző havi átlagos műszakkeresetét megfizetni, mégpedig az elbocsátástól azon napig, melyen a felmondási idő szabályszerűen letelt volna. Ha az illető munkás a megfelelő hóban nem dolgozott az üzemnél, úgy ezen műszakkeresetet az illető munkáskategória átlagos keresete alapján kell számítani.

A felmondási időn belül való elbocsátás esetén más kártérítésre a munkásnak joga nincsen.

IV. A műszak tartama.

12. §.

A munkaidő tartama bányamunkásoknál rendszerint megszakitás nélkül 8 óra, mely a reggeli műszakban 6 órától 14 óráig, a délutáni műszakban 14 órától 22 óráig és az éjjeli műszakban 22 órától másnap 6 óráig tart. A külszíni munkásoknál a munkaidőbeosztás az üzemi viszonyoknak megfelelően szabályoztatik.

A földalatti munkás műszakja beszállása megkezdésétől kiszállása befejeztéig számít.

Amennyiben a bányáüzem több harmadban dolgozik, a harmadok legénységét hetenként változtatni kell, úgy, hogy azon harmad, mely egy héten éjjeles volt, a következő héten nappali munkára osztandó be, kivéve azon esetet, mikor az illető csapat munkáját, az üzem megzavarása nélkül, csak éjjel végezheti (pl. fenntartási munkák a szállító vágaton stb.).

Ifjúmunkások és tanoncok, kik a 14. életévüket már meghaladták, de a 15. évet még el nem érték, tekintettel az ismétlődő iskola látogatáskötelezettségére, iskolaköteles napokon legfeljebb 6 órán át, a többi napokon pedig legfeljebb csak 8 órán át tarthatók munkában.

Munkásnőt és ifjúmunkást (12—18 életév) 22 órától 5 óráig foglalkoztatni tilos.

A foglalkoztatott munkásnőknek és ifjúmunkásoknak (12—18 életév) a műszakot követő legalább 11 órai meg nem szakított éjjeli pihenőt kell engedélyezni, amely pihenést legkésőbb 22 h-kor kell kezdeni.

Az előbbi bekezdésben foglalt korlátozásokon belül a tizenegy órai éjjeli pihenő idő kezdetét és végét a munkaadó a munkaidőrendben az üzem viszonyaihoz képest szabadon állá-

píthatja meg. Ha azonban a munkaadó az ifjúmunkást vagy a munkásnőt például 22 óráig foglalkoztatja, úgy utóbbiak a következő napon 9 óra előtt nem kezdenek meg a munkát s viszont 5 órakor az ifjúmunkás vagy a munkásnő csak akkor állítható munkába, ha az az előző nap már 18 órakor távozott a munkából.

Az üzemtulajdonos a 16 és 18 év közötti ifjúmunkásokat, valamint a 18 éven felüli munkásnőket egyszerű, a m. kir. bányakapitányságnak teendő bejelentés alapján éjjel is foglalkoztathatja, ha ez

- a) fenyegető baleset vagy elemi kár elhárítása,
- b) bekövetkezett üzemzavar megszüntetése vagy elemi kár helyreállítása,
- c) az üzemnek előre nem látható, időszakonként nem ismétlődő, erőhatalom következtében előálló megszakítása esetén az üzem szünetelésének megszüntetése, végül
- d) járvány esetén annak leküzdése érdekében mulhatatlanul szükséges.

Vasárnap és a törvényes munkaszüneti (norma) napokon az üzem szünetel. Kivételt csak azon munkálatok képeznek, amelyek természetüknél fogva nem tűrnek megszakítást, (pl. a villamosmű üzeme stb.) avagy olyanok, melyek csakis üzemszünetek alatt végezhetők, így pl. a javítási munkálatok, víz-emelési, légvezetési, bányafelügyeleti és tisztogatási, illetőleg fenntartási munkálatok, úgy a bányában, mint a külszínen, végül bányahatósági engedéllyel minden más munka, így pl. a rendkívüli esetekben engedélyezett széntermelés és rakodás.

Ezen felsorolt eseteken kívül a munkás az életbiztonságot, közegészséget, a munkaadó (üzem) tulajdonát fenyegető mindennemű veszély esetén bármely napon és időben is dolgozni köteles.

A munkahelyen való váltással dolgozó munkás felváltójának a munkahelyre érkezéséig és munkába való állásáig köteles munkáját folytatni.

A vasárnapi munkaszünet legkésőbb vasárnap reggel 6 órakor kezdődik, mégpedig az összmunkásságra vonatkozóan egyidőben, tartama pedig 24 óra annak kezdetétől számítva.

A munkásoknál a napi munkaidő tartamát, a munkaidő alatti étkezési, valamint a munkaközi szüneteket és az egymás után következő munkanapok közötti pihenő idő tartamát, illetve a munkaidő beosztását a törvényes rendelkezések keretei között, az üzemvezető állapítja meg.

A bányába való leszállás időtartamát és rendjét az üzemvezetőség hirdetményben állapítja meg. A megállapított időn túl a munkásnak nincs igénye a leszállásra. A megállapított idő után jelentkező munkások csak akkor bocsáthatók kivételesen munkára, ha elkérésüket alapos okkal indokolni tudják.

Földalatti munkánál feltételt képez még az is, hogy a személyszállítás az illető szintre ne legyen még befejezve.

13. §.

Minden munkás köteles időn túl is dolgozni, ha ezt munkástársainak biztonsága, vagy az üzem biztonsága és zavartalan menete megkívánja, valamint olyan esetekben, amikor az elvégzendő munka természete azt megköveteli.

14. §.

Ha a munkás a rendes munkaidőn túl akar dolgozni, vagy műszak beosztását cserélni óhajtja, úgy ehhez az üzemvezető megbízottjának engedélyét kell előzetesen kikérnie.

15. §.

A munkás munkában való részvételének ellenőrzése bárca- vagy személyes ellenőrzés alapján történik.

Munkabér csak azon munkaidőre (műszak) jár, amelyet az illetékes felvigyázó a bárca-, ill. személyes ellenőrzés alapján igazol.

16. §.

Betegség vagy különös akadályoztatás esetét legkésőbb 1 órával a lezárás, illetőleg külszínen a műszak megkezdése előtt a munkás vagy megbízottja köteles bejelenteni. Betegség miatt mulasztott műszak csak megfelelő orvosi igazolás alapján vehető igazoltnak. A különös akadályoztatás eseteit az üzemvezető megbízottja az említett előzetes bejelentés és esetleges utólagos igazolás fenntartása mellett, mint igazolt műszakmulasztást elismerheti.

17. §.

Amennyiben a munkás rosszullet vagy sérülés miatt munkahelyét a műszak tartama alatt kénytelen elhagyni, ezt azonnal feljebbvalójának vagy más felügyeleti közegnek személyesen, akadályoztatás esetében pedig társa által bejelenteni tartozik.

A munkahelyet bármely más okból — kivéve, ha az életét vagy testi épségét veszélyezteti — az előírt idő előtt elhagyni (műszakrövidítés) csakis az üzemvezető engedélyével szabad.

V. Szabadságolás.

18. §.

Indokolt esetekben jogában áll az üzemvezetőnek a munkás külön kérelmére 14 napi tartamig fizetés nélküli szabadságot engedélyezni. Hosszabb időre terjedő szabadságot az üzemvezető javaslata alapján a bányagazgatóság engedélyez. Ha valamely szabadságolt munkás a meghatározott időre vissza nem jön és hat napnál hosszabb kimaradását kellően igazolni nem tudja, őt a munkából kilépettnek kell tekinteni és szolgálati viszonya önműködőleg megszűnik.

Ha az illető az engedélyezett szabadságot az engedély elnyerése után 14 nap alatt igénybe nem veszi, az engedélyt megszüntnek kell tekinteni és újból kell szabadságot kérni.

A munkások évenkénti fizetéses szabadságát a vonatkozó 3000/1938. Ip. M. sz. rendelet szabályozza. (lásd Függelék.)

VI. Bérszámítás.

19. §.

A munkás szakmányban, vagy műszakbérben dolgozik.

A műszakbért az üzemvezető állapítja meg, melyet a munkással való közlés után a bérszabályozási könyvbe és a műszaknaplóba be kell jegyezni.

A szakmányt az üzemvezető, ill. megbízottja állapítja meg, amelyet a csapatvezetővel, vagy a munkással közöl.

A szakmányt a csapat szakmánylapjára, a szakmány kérését a műszaknaplóba vezetik. A szakmányt a munka átadása után 3 napon belül megállapítani és a munkással szakmánylapja útján közölni kell.

Oly munkások részére, kik munkakörükben állandóan nem foglalkoztathatók, hanem időlegesen más, ú. n. segédmunkára kapnak beosztást, az üzemvezető jogosítva van a végzett munkának megfelelően más műszakbért is megállapítani.

20. §.

Más megállapodás hiányában a szakmány határozatlan időre megállapítottnak veendő.

A szakmány megváltoztatását ugyanazon munkaviszonyok között vagy a műszakbér leszállítását a munkásnak tudtul kell adni, hogy felmondási jogával élhessen; azonban a megadott

szakmánybérek és szakmányok a tárgyi hónapban érvényben maradnak.

Ha azonban a közet, a telep, az üzemi viszonyok, vagy egyéb körülmények változnak, úgy az üzemvezető a szakmányt azonnal megváltoztathatja, illetőleg a munkás szakmányának azonnal való megváltoztatását kérheti.

Ha a munkahely biztonsági, vagy egyéb okokból nem lenne az eddigi módon üzemben tartható, úgy a munka leállításával vagy megváltoztatásával a szakmány megszűnik. Ha azonban a munkahely csupán más csapattal lesz telepítve és az üzemvezető a munka átadását követő 3 napon belül a szakmány megváltoztatása tárgyában nem intézkedett, a munkahelyen az előző szakmány marad érvényben.

21. §.

Ha üzemzavarok, piac hiánya, vagy más okok az üzem teljes vagy részleges beszüntetését vonná maguk után, az emiatt nem foglalkoztatható munkások azon napokon, amikor foglalkoztatva nincsenek, fizetést nem igényelhetnek, ha azonban 3 vagy több napig tart az üzemszünet, úgy az emiatt kereset nélkül maradt munkások a munkából való azonnali elbocsátásukat kérhetik.

22. §.

Ha a bér teljesen vagy részben a munkahelyen termelt és külszínre szállított szénmennyiség alapján lesz megállapítva, az egészséget a szabályszerűen töltött bányacsille képezi.

Ha a bányacsille űrtartalma lényegesen megváltozna, ezt a munkásoknak tudomására kell hozni és a szakmány megállapításánál tekintetbe kell venni.

23. §.

A szakmányátvételt az üzemvezető vagy megbízottja, az egyik csapatvezető jelenlétében, a következő hó első napjaiban eszközli, az egész csapat által teljesített és átvett munkát, továbbá a vele járó keresetet feltüntető szakmánylap másolatának átadásával. A munkáscsapat tiszta keresetében az oda beosztott munkások az általuk teljesített műszakok és megfelelő bérfokozat arányában részesednek.

Felszólamlások a szakmányátvételnél tehetők.

24. §.

Helytelen, vagy be nem fejezett munka nem lesz átvéve. Ha az illető munkások a kifogásolt hiányokat nem hoznák

rendbe, úgy joga van az üzemvezetőnek azt az illetők költségére mással elvégeztetni.

VII. Bérfizetés.

25. §.

A bérfizetés a szakmányátvétel havában történik. A ki-fizetésnél a munkások vagy megbízottaik készpénzjárandósá-gaikat csak a fizetési-lap felmutatása ellenében vehetik fel.

A fizetési és előlegnapok, január első napjaiban, az egész évre vonatkozólag ki lesznek hirdetve.

Különös méltánylást érdemlő esetekben ezen előre megállá-pított időpontokon kívül az üzemvezetőség ú. n. rendkívüli ki-utalásokat eszközölhet, azonban mindenkor csak az illető külön kérelmére és rendszerint csak a már elért kereset arányában.

A keresetből levonható:

a) a mindenkor fennálló törvényes rendelkezések alapján a munkaadó által visszatartandó és beszolgáltatandó összes adók, ezek pótlékai és esetleges járulékai,

b) bírói és közigazgatási hatósági letiltások,

c) szociális biztosítási járulékok,

d) a munkaadónak és a bányatárspengztárnak okozott ká-rok,

e) ezen munkarend VIII. fejezete alapján kirótt bírságok,

f) lakfenntartási és világítási hozzájárulások,

g) élelmitári és anyagraktári vételezések értéke,

h) társasági földek bére,

i) bányalámpák töltéséért járó térítés,

j) bányalámpák és szerszámok javításáért felmerült költ-ségek,

k) légénnyotthoni ellátás költségei,

l) nyilatkozat alapján engedélyezett hozzájárulások és más térítések társasági sport-, levente-, dalárda-, valamint egyéb egyesületek részére és a munkások saját céljaira,

m) bérelőlegek,

n) korábbi szolgálati viszony megszűntével fennmaradt tar-tozások, esetleg megfelelő részletekben,

o) a megelőző havi elszámolásból eredő esetleges hátra-lékok.

Az e) pont alatt befolyt összegek külön számlán lesznek nyilvántartva és azok felhasználásáról az Ip. M. intézkedik.

Akinek az üzemvezetőség felmondott, vagy aki a 9. és 11. §. értelmében el lett bocsátva, illetőleg aki a 10. §. értelmében

magá hagyja el a szolgálatot, fizetését a szolgálati viszony megszűnte után 3 napon belül kérheti. Minden más esetben a bér csak a rendes fizetési napon igényelhető.

26. §.

A keresetet és a levonásokat a munkásnak, vagy meghatalmazottjának a fizetés alkalmával kézbesítendő bérjegyen fel kell tüntetni.

A kifizetést megtörténtnek kell venni, ha az előleg- vagy bérfizetésnél a kijáró összeg, ill. a kijáró összeg és bérjegy, a fizetési lap felmutatójának át lett adva és a fizetési lap megfelelő rovatában a felülbélyegzés megtörtént.

A bérfizetést teljesítő tisztviselő a fizetési lappal jelentkező idegen egyének részére a kifizetést megtagadhatja.

27. §.

A nem helyes kifizetést illető panaszt a fizető tisztviselőnek azonnal, míg a bérmegállapításra vonatkozó panaszt a fizetést követő napon belül jelenteni kell az üzemvezetőnek vagy megbízottjának. A bérmegállapításra vonatkozó panasz a bérfizetés alkalmával nem tehető.

VIII. Büntető határozmányok.

28. §.

A munkás köteles úgy a bányarendőri előírásokat, mint a bányagazgatóság, ill. üzemvezető rendeleteit szigorúan betartani. A bányarendőri előírások kivonatosa ezen munkarend mellékletét képezik. A bányagazgatóság által kibocsátott fontosabb rendeletek és szabályzatok a következők: Lakás- és telepszabályzat, légényotthon-házirend, fűtőanyagilletmény-szabályzat, mentőszabályzat stb. Ezen szabályzatokon kívül a munkások a bányagazgatóság, az üzemvezetők és közegeik minden szóbeli vagy írásbeli rendelkezését teljesíteni tartoznak.

29. §.

A rendeletek és rendelkezések megszegői az illetékes munkáscsapat által az előző hónapban elért műszakkereset vagy műszakbér feléig terjedő összeggel büntethetők, így különösen azon munkás

a) aki későn jön a munkára vagy azt korán hagyja el, vagy aki a bárcaellenőrzés és a műszakjegyzés tárgyában kiadott rendelkezéseket nem tartja be,

b) aki igazolatlanul műszakot mulaszt; műszakmulasztás vasárnapon vagy törvényes munkaszüneti napon elrendelt műszak nem teljesítése is,

c) aki a kiadott munkát nem végzi el gondosan és rendszeren,

d) aki ittas állapotban jön a munkára vagy szeszes italt hoz magával; részek nem állhatnak munkába, ill. ha észrevétlenül munkába léptek volna, őket hazaküldeni és műszakjukat törölni kell,

e) aki a szerszámot a munka bevégezése után nem a rendes helyére adja vissza, anyagot nem a rendelkezéseknek megfelelően használ fel, aki, vagy akinek hozzátartozója szerszámot, vagy egyéb anyagot engedély nélkül elhord. Ezen intézkedés nem érinti az elhordott anyagokért a VII. fejezet 25. §-ának d) pontja szerinti, a vállalat által igényelhető kártérítési összeget,

f) aki a széncsilléken elhelyezett rovásokat hamisítja, vagy eltünteti, vagy azokkal bármily visszaélést követ el,

g) aki szakmány jelet, méréspontot, vagy más jelet, vagy figyelmeztető táblát eltávolít, vagy áthelyez,

h) aki illetlenül viselkedik, vagy az egészségügyi szabályok ellen vét,

i) aki a lovakkal rosszul bánt, vagy azokat kínozza,

k) aki feljebbvalója iránt tiszteletlen magaviseletet tanúsít, utasításait nem követi, vagy neki nem mond igazat,

l) aki munkatársait szóval vagy tettel bántalmazza,

m) aki tűz, egyéb veszély vagy baleset esetében szolgálatban vagy azonkívül a saját vagy idegen bányatelep vagy emberélet biztonsága érdekében munkára vagy segítségre kirendelve, e felhívásnak eleget nem tesz,

n) aki a társai vagy családja körében tudomására jutott ragályos betegséget a bányaeorvossal való közlés végett, az üzemvezetőnek nem jelenti,

o) aki munkakönyvet, vagy egyéb okmányokat hamisít, vagy tudva hamis személyi adatokat ad meg.

Annak a munkásnak, aki a munkahelyén saját hibájából kifolyólag nem dolgozik (alszik, olvas stb.) csak annyi órát jegyeznek a műszaknaplóba, amennyi az általa elért teljesítménynek megfelel. A műszak törlését csak az üzemvezető vagy helyettese rendelheti el.

30. §.

A munkás köteles a csilléket rendszeren megtölteni és a szennet tisztán, meddőtől mentesen termelni.

A csillétörlés alapját képező meddőválogatásról ezen munkarendhez csatolt szolgálati utasítás intézkedik.

31. §.

Aki a 29. és 30. §-okban körülírt mulasztásokat, vagy kihágásokat súlyosbító körülmények között vagy ismételten követi el, az a 29. §-ban megállapított kereset teljes összegével büntethető, esetleg a szolgálatból rögtön elbocsátható.

A kiszabott büntetésekről büntetési naplót kell vezetni.

A büntetés kiszabását az illető munkás kihallgatása előzi meg. Kivételt képeznek a 29. §. a), b) pontjai és a 30. §. értelmében kirótt büntetések, melyeket az érdekeltekkel csupán megfelelő módon kell közölni.

A büntetésről a munkást, ha hirdetmény útján nem értesül, előjárója útján közvetlenül kell értesíteni.

A 29. és ezen §-ban körülírt büntetések mellett a társaság az ügy elintézését a rendes bíróság előtt is kérheti.

IX. Egyéb rendelkezések.

32. §.

Minden munkás panaszával elsősorban az üzemvezetőt vagy megbízottját keresse fel. Közös panaszokat vagy óhajokat legfeljebb két, ez ügyben érdekelt munkás adhat elő.

33. §.

Ez a munkarend a pécsi m. kir. bányakapitányság jóváhagyása és annak kihirdetése után lép érvénybe.

34. §.

Ezen munkarend életbeléptetésével a pécsi m. kir. bányakapitányság által a munkás személyzet részére 1923. évi június hó 5-én 832 sz. alatt jóváhagyott és kiadott munkarend hatályát veszti.

Pécs, 1941. július 25.

Szabolcs Rezső sk.

m. kir. bányaiügyi főtanácsos
bányaigazgató.

1954/941 bk. sz.

Jóváhagyom.

Pécs, 1941. augusztus 30-án.

A m. kir. bányakapitányság vezetője:

Kerényi István sk.

m. kir. bhat. főtanácsos.

(Pécsi m. kir. Bányakapitányság körbélyegzője).

Függelék

**az Első Dunagőzhajózási Társaság pécsvidéki
bánya- és egyéb üzemeinek munkásszemélyzete
munkarendjéhez.**

A) Kivonat a bányarendőri szabályokból.

I. Bányaterek biztosítása.

1.) Minden földalatti bányateret már kitörése alkalmával, kő- és szénhullás ellen kellően biztosítani kell és használatuk tartamára biztos állapotban fenn kell tartani.

Csak tapasztalatból ismert megbízható szilárd kőzetben szabad a biztosítástól eltekinteni.

Azon bányatereket, amelyekben a kőzet szilárdsága miatt a biztosítást mellőzték, gyakran kell lekopogtatással megvizsgálni.

Csak támfákkal vagy feszkékkel való biztosítást kizárólag jó fedőkőzetnél szabad alkalmazni.

2. Laza, hulló, lekíváncozó rétegeket, kopogókat le kell szedni, vagy pedig beszakadás ellen megbízhatóan kell biztosítani.

Ha réselés következtében a vájatvég homloka meglazul, a munkahely homlokát ducokkal, vagy ducokkal megtámasztott deszkákkal kell biztosítani.

Különös gond fordítandó a repedékes, vetődéses, zavart vagy omlós kőzeteken áthaladó bányaterek és vágatkeresztezések biztosítására; ily helyeken a főtét előzetesen — esetleg cseglyekarók behuzásával — fel kell fogni és sűrűbb ácsolatot kell alkalmazni.

Ha nagyobb kőzetdarabok (muglyák, koporsófüdelek) váratlan leszakadásától kell tartani, akkor a munkahelyet a végleges ácsolat elhelyezése előtt bakácsolattal kell ideiglenesen biztosítani.

3. Az esetleg szükséges ideiglenes biztosítást követi a végleges ácsolat. A végleges ácsolatnál elsősorban a támfák szá-

mára gyámlyukat kell elkészíteni, azután következik a támfák felállítása ideiglenes rögzítéssel (rövid ducal. szeggel stb.) majd a süvegfa feltevése és az ácsolatoknak ékkel stb. való rögzítése.

A vágatok főtéjét és oldalait a szükséghez képest deszkadarabokkal kell bélelni.

4. Ha a bányamunkálatoknál sujtóléget, mérges gázokat a mellékközetben, vagy a régi bányaműveletek üregeiben víz jelenlétét, uszó homokot, vagy más rendkívüli jelenséget észlelnek, a munkások azt a legközelebbi feljebbvalójuknak azonnal jelenteni és a kapott utasításokat pontosan teljesíteni tartoznak.

5. A biztosítás módjának a közetviszonyoknak kell megfelelni. A biztosítás módját stb. az üzemvezető, vagy megbízottja állapítja meg.

Általában szem előtt tartandó, hogy régi ácsolatot addig nem szabad bolygatni, amíg vagy az új ácsolatot fel nem állították, vagy a vágatot ideiglenesen be nem biztosították a szükséghez képest.

6. A munka megkezdésekor a csapatvezetőnek kötelessége a közetek és a biztosítás megbízhatóságáról meggyőződni.

Ha a közetviszonyok rosszabbodnak, a biztosítást meg kell erősíteni.

Veszélyeztetett helyeken különleges biztosítást kell alkalmazni.

Az ácsolatoknak robbantástól származó összedőlése ellen erősebb fafeszítéssel és vaskapoccsal kell védekezni, mely utóbbi 2—2 ácsolatot fog össze.

7. Folyós szénben és közetben rövidebb mezővel és zárt munkahellyel kell előrehaladni.

Az eltört ácsolatokat megfelelően biztosítani kell (segéd-támfa, feszke, vagy segédácsolat alkalmazásával), vagy kellő időben ki kell váltani.

8. Ha a fedőközet laza, vagy repedékes, omlások megakadályozására ideiglenes biztosítást kell alkalmazni.

9. A szabályos biztosítás fogantatásáért a beosztott csapatvezetők felelősek.

A csapatvezető a biztosításhoz szükséges fát, vagy egyéb anyagot, a külszíni felvigyázótól idejekorán kiutaltatni és a munkahely közelébe szállítani tartozik.

10. A bányafának célszerűtlen összevágása, vagy fölös beépítése tilos. A fatörzseket mindig a vastagabb végüktől kezdve kell elvágni, hogy a fának vastagabb vége hulladéknak ne maradjon. A kiépített fának újból való felhasználását a felügyeleti személyzet — előzetes megvizsgálás alapján — állapítja meg.

11. A csapatvezetőknek, illetőleg vágároknak kötelessége a munka megkezdése előtt és munka közben is (különösen

repezstés és munkaszünetek után) a munkahely főtéjét és oldalait alaposan megkopogtatni és a meglazult, lekivánczó kőzetdarabokat eltávolítani, vagy felfogni. Nagyobb meglazult kőzetdarabok leszedése, eltávolítása csak a szükséges óvintézkedések betartása mellett (pl. hosszú feszítőrudak alkalmazása, ideiglenes ácsolatok stb.) eszközölhető.

Omlások felácsolásánál a szomszédos biztosítást eltolás ellen (pl. fapillérekkel, gyámokkal, feszkékkel stb.) biztosítani kell.

Vágatok főtéjében keletkezett üregeket — amennyire lehetséges — ki kell tölteni.

Nagyobb és veszélyes omlásokról az illetékes felvigyázót azonnal értesíteni kell, akinek jelenlétében, illetőleg utasítása szerint kell az omlást felfogni.

12. Biztosítások rablása csakis az üzemvezetőség engedélyével, kellő óvintézkedések mellett, az illetékes felügyeleti személy rendeletére végezhető.

13. Olyan vágatot, amely nincsen megtelepítve (még ha nem is fordul elő benne methán) el kell keresztezni, hogy illetéktelen oda véletlenül be ne juthasson.

Felhagyott vágatokat el kell gátolni.

Oly vágatot, amelynek hajtása, vagy javítása egy hónapnál tovább szünetel és azt valamely ok miatt szellőztetni nem lehet, szintén el kell gátolni.

14. Gurítóban és ereszkében a süvegfat kell először beépíteni, úgy, hogy annak két végét oldalrészbe helyezzük, ezután jó fedүнél a süvegfa alá verjük a kihornyolt támfákat, rossz fedүнél pedig a támfák beverését megelőzi egy ideiglenes középtámfa felállítása, amelyet lehetőleg a süvegfa közepe alá kell verni. A végleges középtámfa a munkahelyet rendszerint 4—6 m. távolságban követi, hogy a munkát, illetőleg az esetleg szükséges menekülést ne akadályozza.

A gurítókat rendszerint egymástól 1—1 m. távolságban felállított ácsolatokkal kell biztosítani. Az ácsolatok között — omlás ellen — főte-, illetőleg oldalbélelést kell alkalmazni.

Ha a főte omlós, repedékes, a gurító főtéjét a kihajtás alatt ideiglenesen kell biztosítani, esetleg cseglyekarózást kell alkalmazni.

Oly gurítóban, ahol a szén puha, a fedőkőzet hirtelen meredekké válik, vagy ahol vető mentén nagyobb nyomás lép fel, a rendes ácsolatok közé segédácsolatokat kell felállítani és azokat szükség esetében egymás között ki kell feszkézni.

Omlósszenű telepben zárt munkahellyel kell előrehaladni.

Ha gurítóval, felhagyott bányatereket közelítünk meg, amelyek vizet vagy mérges gázokat tartalmazhatnak, előfurást kell alkalmazni.

109948

Omlósszenű telepen a gurítót 30° -nál nagyobb dőléssel nem szabad hajtani. Omlós az a telep, amelynek munkahelyén a munkás zárt munkahellyel dolgozik.

Puhaszenű telepen a gurítót 45° -nál nagyobb dőléssel nem szabad hajtani. Puha az a telep, amelynek jövesztése könnyű és gépi erő nélkül történik.

Keményssenű telepen a gurítót 45° -nál nagyobb dőléssel is szabad hajtani, amennyiben a telep fedő- és fekvő közete szabályos. Ha a telepben zavargás mutatkozik, a gurítót 45° -nál nagyobb dőléssel hajtani nem szabad. Kemény az a telep, amely nem sorozható az előbbi két bekezdés alá.

Az előbbi bekezdésekben foglalt rendelkezés nem vonatkozik a gurító alsó 12 méterére, azonban itt fokozottabb ácsolásról kell gondoskodni.

Oly gurítóban, amelynek szene omlós vagy puha (azaz önmagában nem áll meg), továbbá kemény széntelepnél is, amelyben a kihajtott gurító dőlése 45° -nál nagyobb, a vájatvéget a gurító elhagyásakor széldesztkával kell biztosítani.

15. Műszakkezdésnél a csapatvezető köteles elsőként a munkahelyre bemenni és a sujtóléget megvizsgálni. A sujtólégvizsgálat szabályszerű eszközlésére a munkásokat, különösen a csapatvezetőket ki kell oktatni.

Ha a gurítóba beosztott csapatvezető nincs jelen, a gurító megvizsgálását a felvigyázó (bányamester, főaknász, aknász), lövőmester, vagy más, de a gurítók hajtásában jártas csapatvezető vájár köteles elvégezni és mielőtt ez meg nem történik, a gurítóba munkást beküldeni tilos.

16. A munkahelyeknek csak sűrített levegő útján kifúvással történő szellőztetése tilos.

Gurítót, feltörést, ereszkét, általában minden vágatot úgy kell hajtani, hogy ártalmas gáznak helyi felgyülemelését elősegítő üreg hátra ne maradjon.

17. A vájárnak az átadott munkahelyet mindig az előírt méreteken belül kell kihajtani. Köteles az irányt, a talpemelkedést, vágó esést utasítás szerint szigorúan betartani.

18. A csapatvezető köteles a saját munkahelye légvezetésében előforduló hibát megszüntetni anélkül, hogy más munkahely légvezetésében változtatást eszközölne; amennyiben ilyen módon ezt keresztülvinni nem tudja, úgy köteles a munkahelyet azonnal elhagyni, azt elkeresztezni és a felvigyázót értesíteni.

19. Olyan gurítóknál, amelyekben metán fejlődik, mindig a légcsatorna oldalán kell a betörést létesíteni és annak elkészítése után a légcsatornát azonnal meg kell hosszabbítani.

A gurítók elhagyásakor azoknak vájvéget biztosítani kell.

20. Olyan kihajtás alatt levő gurítót, amely nincsen megtelepítve — még ha nem is fordul elő benne metán — el kell

keresztelni, hogy illetéktelen egyén oda véletlenül be ne jusson.

21. Gurítók, ereszkék, siklók, feltörések külszíni nyílásait, illetőleg bejáratait — melyek állandó felügyelet alatt nincsenek — olymódon kell elzárni, hogy azokba erőszak alkalmazása nélkül sem ember, sem állat bele ne eshessék.

22. Azon gurítokat és feltöréseket, melyekben olyan gátak vannak elhelyezve, amelyeket időnkint ellenőrizni kell — ha az elgátolás nem történt közvetlenül az alapvágat felett — leszegezett tiltó kereszttel is kell ellátni.

II. Fejtések biztosítása.

1. A közet és szénomlás megakadályozása céljából a fejtéseket a közet- és nyomásviszonyoknak megfelelően kellően kell biztosítani.

Ez a biztosítás előzetes és végleges biztosításból áll.

2. Az előzetes biztosítást a széntelep lefejtése közben kell alkalmazni és pedig úgy, hogy a fedü-közet biztosítására, annak állékonyságára való tekintettel, csapás irányban kellő számú bélésdeszkat vagy bányalécet kell behuzni.

Az egy süvegfa hosszúságra kifejtett pásztát széldeszkekkel, egy süvegfával és három támfával biztosítjuk.

Ha a széntelepet nagyobb vastagsága, vagy meddő beágyazás miatt két részben fejtik, úgy a felső szénpad kiréselése után, a süvegfat ideiglenesen támasztják alá és csak az alsó szénpad (mellszén) lefejtésének, illetőleg kikapálásának befejezésekor helyezik el a fentemlített három támfát.

3. A végleges biztosítás felállításánál a következőkre kell ügyelni:

a) A süvegfa a fedühöz simuljanak, illetőleg a bélésdeszkat a fedühöz szorítsák, amit szükség esetén ékeléssel lehet elérni. A süvegfa végeikkel egymáshoz illeszkedjenek.

b) A támfák a fedüre merőlegesen álljanak. Kivételt képeznek azok az esetek, amikor a fedü dőlése, vagy pedig a régi fejtés nyomása folytán az ácsolatokra ható nyomás iránya megváltozik, mely esetben a támfákat a nyomás irányába kell állítani. A támfák részére gyámlyukat kell készíteni, melynek mélysége a fekü-közet keménységétől függ. Nagyon kemény fekünél (homokkő) a támfákat meghegyezve kell felállítani, mert így a nyomásnál kefeszerűen szétnyomódnak s nem törnek el. A szükséghez képest a támfákat egymás között ki kell feszíteni.

4. Ha a fedü-közet kemény és nem repedezett, úgy az előzetes biztosításnál alkalmazni szokott bélésdeszkek, vagy bányaléc elhagyhatók és a végleges biztosításnál a süvegfa helyett széldeszkeket, vagy igen kemény fedünél még azokat sem kell

alkalmazni. Ez utóbbi esetben a fedü állékonyságát többszöri kopogtatással kell ellenőrizni.

5. Ha a fedü nyomással bír és a támfák törnek, úgy a süvegfa alá segédtámfákat kell verni, ha pedig a bélésdeszkák, vagy bányalécék törnek, úgy azok alá — a süvegfaakkal párhuzamosan segédácsolatokat kell állítani. Ha ezen segédácsolatok támfái a szállítást, vagy közlekedést akadályoznák, úgy a segédácsolat támfáinak kiváltása végett gyámácsolatokat kell felállítani. Ezen gyámácsolatok süvegfaí a telep csapásában lesznek elhelyezve és a rendes és segédácsolatok süvegfaíhoz kell simulniok és alájuk legalább két támfát kell beépíteni.

6. A fejtések azon részein, ahol a fedünek változása állapítható meg, illetőleg ahol a telep hirtelen felvágódása miatt (fedüugrás) a rendes fedüt betartani nem lehet, az omlás elleni védekezés céljából a biztosításra fokozottabb figyelmet kell fordítani és a rendes ácsolaton felül segédácsolatot és szükség esetén gyámácsolatot kell felállítani.

Valamely közlének a fedüugrással való metszési helyénél a közle támfáit ki kell feszkézni, továbbá törékeny fedőnél a közle felett a fejtésben dőlés mentén, az első süvegfanál bakácsolatot kell beépíteni, amelyet csak akkor szabad eltávolítani, amidőn a munkahelyen beépített süvegfa legalább két támfával alá van fogva.

7. Meredek, omlékony szénü telepek fejtéseinél a pásztákat felülről kell megtámadni és a fejtési front akként vezetendő, hogy a fejtési frontvonal ne maradjon vissza az alsó résszel szemben. Kivételt képez az az eset, amikor a fedü hirtelen lebukik, vagy a fejtés befejezés előtt áll. Ezen fejtéseknél a kijárássra állandóan külön gurító álljon rendelkezésre.

Ilyen fejtéseknél az omlós részeken részben dőlés, részben csapás mentén deszkázatot kell elhelyezni, amennyiben ezt a nagyobb dőlés szükségessé teszi. A deszkázatok a fedüig kell beépíteni; kivételt képez az a rész, amely a meddőnek a régi fejtésbe való visszadobására szükséges.

8. Oly fejtésben, ahol a fedü nem szabályos, kemény és váladéklapokkal bír, vagy fedüként a régi munka van betartva és emiatt, vagy más ok miatt a régi fejtés nem szabályosan, fokozatosan, vagy előzetes jelzéssel megy össze és a fejtés frontjától visszafelé a régi művelés felé több, mint 10 méternyi csapásirányú hosszban nyitvamarad, a következőket kell betartani:

a) A fejtésben több, de dőlésmentén egymástól 15 m-nél nem nagyobb távolságra, a fedüig terjedő kő- vagy faillékeket kell elhelyezni, melyeknek alapterülete legalább 1.5 m² legyen.

b) A fejtésekben a fejtés frontján az ép telep felé a fejtés közepén 2—3 m. hosszú csapás irányú menedék közlést kell létesíteni és ennek biztosítása olyképen történik, hogy veszély

idején a munkás, vagy munkások ott teljes biztonsággal tartózkodhassanak.

c) Az utolsó pásztában az esetleges tört támfákat haladéktalanul ki kell cserélni, vagy pedig melléjük segédtamfát vagy segédácsolatot kell állítani.

d) Ha ezek a fejtések a külszínig terjednek, amelyekbe a tömedékanyag beszállítása nehézségekbe ütközik, úgy egymástól 10 m-nél nem nagyobb távolságra csapás mentén deszkapadozatokat kell elhelyezni.

e) Ha ily fejtésben a telep dőlése 50° -nál nagyobb, akkor dőlésmenti deszkázatot is kell elhelyezni.

9. Oly fejtésekben, ahol a fedüközvet omlásosan laza és ennek tolytán nem szabályosan, hanem hirtelen s minden előzetes jelzés nélkül megy össze, a nyitva maradt csapásmenti távolságot 5 m-nél nagyobbra hagyni nem szabad, hanem a fejtésnek ezen részein legalább is a részbeni tömedékelést kell alkalmazni.

A részbeni tömedékelést úgy kell értelmezni, hogy a veszélyeztetett pillérrészben a tömedéket egész dőlésmenti hosszban és legalább két pászta csapásmenti szélességben (2-2,5 m) kell elhelyezni. Ahol ez üzemi okból nem lehetséges, ott a fejtés veszélyeztetett részét üzemvezetőség külön rendeletére összeresztéssel kell a fenti 5 m. távolságra csökkenteni.

10. A rideg homokkő fedüvel bíró széntelepek második, vagy ezen felüli szeletének lefejtése alkalmával a következő szabályokat kell betartani:

a) Általában a szeletnek fedőjét kell követni, amennyiben azonban a fedü egyenetlensége miatt az nem volna lehetséges, úgy a rendes ácsolatokon felül, már a kiszemelés után, minden rendes ácsolat alá 2 (kettő) gyámácsolatot kell felállítani és a főtében oly sűrű deszkázatot kell alkalmazni, hogy a fedü teljesen be legyen borítva.

b) Ily helyeken a fa, vagy köpilléreket 10 m-nél nem nagyobb dőlésmenti távolságban kell beépíteni.

c) A telep azon helyeit, ahol a régi fejtés fedüjében visszamaradt szén az új fejtés főtéjében ékszerűen található — tehát a fedünek töredezettsége valószínű — nem szabad lefejtetni, hanem azokat külön gurítókkal kell megkerülni.

d) 40° -nál meredekebb településű széntelepek lefejtésénél a fejtési pásztákat felülről lefelé kell megtelepíteni.

e) Ezen rendelkezések alól kivételnek azok a fejtések, amelyekben részleges vagy teljes tömedéket alkalmaznak.

11. Oly fejtésekben, ahol a fekü puha és nedves és a széntelep 45° -nál nagyobb dőléssel bír, a támfákat a kemény feküig kell leengedni, ha ez a pászta talpánál 25 cm-nél mélyebben

nem fekszik; még mélyebben fekvő kemény fekvő mellett azonban vagy a támfákat kell egymás között kifeszíteni, vagy pedig csapásmenti deszkázatot kell beépíteni, hogy a támfáknak a puha és vizes szén fekvőbe való benyomódását követő talpduzzadásánál porladó szénnek a lefolyása, lecsúszása megakadályoztassék.

12. A munkásoknak a következőket kell betartani:

a) A fejtések régi művelésébe csak az üzemvezetőség utasítására és az üzemvezetőség által esetről-esetre megállapított biztonsági intézkedések fogantatása után szabad bemenni, egyébként oda bemenni tilos.

b) Szenet fejteni csak a fejtési fronton szabad. Régi művelésből csak a fejtési fronttól számított három utolsó pásztában szabad a szenet letakarítani, illetve eltávolítani, de csak a felvigyázó előzetes engedélye és a csapatvezető felügyelete mellett és a kellő biztosítás végrehajtása után.

c) A fejtések régi műveleteiből támfát, süvegát, segédácsolatát, járomácsolatot kirabolni tilos.

d) A fejtési csapatvezetők a fejtésbe beosztott munkások által végzendő biztosítási munkák helyességéért felelősek. A csapatvezetők tehát kötelesek a fejtésben a munkások helyét kijelölni és munka közben ellenőrizni, hogy a munkások a kijelölt munkahelyen dolgoznak-e.

e) A csapatvezető rendelkezéseit be nem tartó munkások ellen a munkarend értelmében kell eljárni.

13. Be nem járható fejtések (omlás stb.) kijárait el kell keresztezni.

14. Oly fejtések első pásztájában, ahol a fedő nem egyezik a gurító főtéjével s a fedőkőzet egyébként is nyomásos és váladéklapos, fokozottabb biztosítást kell alkalmazni. Ily helyeken a fedőkőzet biztosítására csapásirányban a bélésdeszkákat duplán és egymás mellé kell behúzni és 1.2 m kiréselése után egy segédácsolatot kell ideiglenesen felállítani, amit csak a következő 1.2 m-es hossz kifejtése után beépítendő végleges rendes, segéd és járomácsolatok elhelyezése után szabad eltávolítani.

15. Minden vájárnak (segédvájárnak) kötelessége darabos szén nyerésére törekedni. A szenet tisztán kell termelni. Ha a szénteleg több padból áll, a telepet padonkint kell fejteni és a meddő közbeágyazásokat a régi fejtésben elhelyezni.

A visszahagyott fejtési üregekben, a lefejtett szén visszahagyása tilos.

16. Tömedék-fejtésnél gyulékony meddőt berakatnak nem szabad alkalmazni.

III. Szállítás.

1. Hibás csilléket szállításra használni tilos.
2. A szállítópályák jókarbantartására a munkáscsapatnak ügyelni és az észlelt hiányokat feljebbvalójának jelenteni kell.
3. Nagyobb esésű vágányokon a nyugvó csillék rögzítendőek, nehogy véletlenségből mozgásba jöjjenek. Kisíklott csilléket emelőkészülék (rúd stb.) használatával kell a vágányokra visszaemelni.

A vonatokban szállított csilléket egymáshoz kell kapcsolni. A be- és kikapcsolást csak a csillék nyugvó helyzetében szabad végezni. A bekapcsolást úgy kell végezni, hogy véletlen kioldódás be ne következhessek.

4. Vizes szállítópályákat ki kell salakozni, jéggel borított pályákról a jeget fel kell vágni, vagy a pályákat homokkal, salakkal vagy hamuval fel kell hinteni.

5. A csilléken vagy a szarvaskocsikon az anyagot úgy kell elhelyezni, hogy az magától le ne eshessék. Hosszabb bányafák szállítására csak erre a célra szolgáló szarvas- vagy pályakocsik használhatók. Vágatkeresztezéseknél csak rögzítetten beépített vágányelágazással, váltóval, vagy fordítólemezzel szabad a szállítás lebonyolítani. A váltót, vágányelágazásokat és keresztezéseket tisztán és jókarban kell tartani. Az észlelt hiányokat a kezelőszemélyzet a közvetlen feljebbvalónak jelenteni köteles.

6. Szállításnál tilos a csillékre feküdni, állni vagy ülni. Tilos továbbá a mozgó csillékre felugrani.

7. A csillések csillékekkel egymást meredekebb pályán kb. 30 m. távolságban kövessék. Szintes pályákon ezen távolság legalább 10 méter legyen. Alacsony szállítópályákban a csillék a fogantyúnál úgy kell megfogni, hogy a kéz sérülése elkerülhető legyen.

8. Tilos a csillék közé állva vagy behajolva azokat szétolni, ill. kapcsolni.

9. Kanyarulatban, váltón, vágányelágazásnál. légajtóknál stb. lassan kell szállítani.

A vágányelágazásnak a fővágányba való betorkolásánál kanyarulatnál és légajtóknál a csillézőknek kiáltással meg kell győződnie arról, hogy az út előttük szabad-e, hogyha az út nem szabad, akkor várni kell addig, míg az szabaddá nem válik.

10. Egyvágányú pályákon, melyeknek kitérői nincsenek, a szállítás ugyanegy időben vagy csak befelé, vagy csak kifelé történhetik.

Ott, ahol külön váltóállító nincsen alkalmazva, az utolsó szállító köteles a váltót visszaállítani.

11. Lószállításnál a lovat csak akkor szabad befogni, ha az összes csillék vonattá vannak összekapcsolva. Ha a vonat

több állomáson vesz fel csilléket, ezeket csak a vonat megállítása és a ló kifogása után szabad hozzákapcsolni. Nagyobb esésű pályákon a vonatot féktuskókkal vagy fékszerkezettel kell lefékezni. Oly vágatban, ahol lóval szállítanak, csak akkor szabad közlekedni, ha a kitérésre hely van.

A lóval való szállításnál csakis a fékezőnek szabad szükség esetén az üres csillékből álló vonaton tartózkodnia.

A bányában a lovat sötétben megkötözetlenül állva hagyni nem szabad. Ha a lövezető kénytelen lovát elhagyni, a vonat első kocsiját fékdoronggal köteles lefékezni, a lovat kifogni és kikötni.

Szállítás alatt minden vonat utolsó csilléjére egy előírt villamos bányalámpát kell megerősíteni.

A lövezető köteles a vonat biztos megállítása céljából kellő mennyiségű fékeződorongot magával vinni és azokkal a pálya nagyobb lejtésű helyein kellő számú csillekerékpárt lefékezni.

Kisiklott csilléknek menetközben való visszaemelése tilos; a kisiklott csillének visszaemelése előtt a lovat ki kell fogni. Ugyancsak tilos menetközben a csilléket a vonathoz kapcsolni, vagy szétkapcsolni. †

A lovakkal jól kell bánni, azokat ingerelni vagy ütni nem szabad.

Feltűnően félénk, ijedős természetű, harapós vagy rugós lovakat a bányában szállításra nem szabad használni és ily esetben a lövezetők feljebbvalójuknak jelentést tenni kötelesek.

A lovak csak lépésben haladhatnak. Lóval való szállításnál a fékező csak üres csillében foglalhat helyet.

12. *A mozdonyszállításnál* alkalmazott vontatószemélyzet magatartására külön szolgálati utasítás intézkedik.

13. Mozdonyszállításnál a vonatkísérő az utolsó tele vagy üres csillére ülhet fel. Mozdonyszállításnál menet közben tilos a csilléket a vonathoz kapcsolni.

14. *A kötél- vagy láncszállításnál* alkalmazott személyzetnek különös kötelessége, a csilléket vagy vonatokat a kötéltre illetve a láncra biztosan kapcsolni, lejtős pályákon a biztonsági és védelmi berendezésnek karbantartására ügyelni és minden rendellenességet, úgyszintén a pálya esetleges hiányait feletteseinek jelenteni.

15. *Ereszkékben, siklóknak és lejtősaknáknak* a szállító személyzetnek kötelessége a rakódok elzárókészülékeit zárva tartani, a biztonsági jelző, fogó, stb. készülékek, a fékművek és a felvonógép karbantartására ügyelni és az észlelt hiányokat felettésüknek jelenteni, valamint azokra felváltó társait figyelmeztetni, nehogy a szállítás hiányos készülékkel induljon.

Tilos a mozgásban lévő csillékre tárgyakat feldobni.

A fékművek kezelésénél a fékező úgy álljon, hogy ne legyen a siklón felfelé jövő csillék útjában.

A megnyitott fékemelőt felakasztani, feltámasztani, vagy egyáltalán rögzíteni szigorúan tilos.

Ereszkék, siklók és lejtős aknák rakodóin és gépkamráiban az oda be nem osztott egyéneknek tartózkodni tilos.

Ereszkében, siklóban vagy lejtős aknában kisiklott csilléket, állványkocsit, vagy féksúlyt visszaemelni, vagy ezeken bármi munkát végezni csak akkor szabad, ha megelőzően megbízhatóan rögzítve lettek.

Ereszkében, siklóban és lejtős aknában alkalmazott személyzetnek szigorú kötelessége a kiakasztott jelzési táblák utasítását betartani.

Nagy lejtésű pályákon bányafa csak akkor szállítható, ha az a csilléken vagy pályakocsikon megfelelően meg lett erősítve.

Tilos mozgó géprészeket mozgás közben érinteni, vagy kenni. A fogaskerekek burkolatait jó karban kell tartani.

16. Az *aknaszállításnál* alkalmazott személyzet számára külön szolgálati utasítás intézkedik.

Mozgásban levő szállítóedényre tárgyakat feldobni, vagy rájuk felugrani szigorúan tilos.

A szállítókasokba csilléket betolni, vagy azokból kihúzni csak az erre hivatott csatlósoknak szabad. A fát szállító buktatók és csatlósok felelősek azért, hogy a fadarabok rendesen összekötve és a szállítókasban vagy edényben jól megerősítve legyenek.

17. Az *aknamélyítésnél* foglalkoztatott munkások kötelessége a védőpadok, csapóajtók jókarbantartására ügyelni és az észlelt hiányokat feletteseiknek jelenteni.

A mélyítésnél használt bődönt csak annyira szabad megtölteni, hogy az a perem alatt legalább 10 centiméternyire üres maradjon. Ha a szállítandó fa, vagy szerszám, stb. a bődön széle fölé kinyúlik, akkor azt jól összekötni és a kötél irányában rögzíteni kell.

Megterhelt kason, vagy annak megterhelt emeletén a személyszállítás tilos.

Az aknában az ácsolatok és üzemi berendezések vizsgálatával és karbantartásával megbízott egyénekre és sérült szállításra az előbbi rendelkezés nem vonatkozik.

18. Vágatokba vagy más *közlekedési helyre torkolló guriókat*, anyag stb. kiesése ellen megfelelő elzárható garattal kell felszerelni, úgyhogy az ott foglalkoztatott, vagy arra haladó személyek veszélyeztetve ne legyenek.

Döntő gurítóban megakadt készletnek a szállító osztályból való lazítása és leeresztése csak a készlet legmagasabb

pontjától kezdve van megengedve és ha az illető lezuhanás ellen biztosította magát.

A csilletöltésnél a csillás úgy álljon, hogy készlet döntésnél veszélyeztetve ne legyen és esetleges menekülését a csille ne akadályozza.

Gurítóba való döntés előtt a csillás a gurítóban lévőket, vagy azalatt foglalkoztatottakat kiáltással vagy kopogással figyelmeztetni köteles.

19. Rakodás alatt álló *vasúti kocsikra* mászni csak az ezeken levő létrák, lépcsők segítségével és csak a kocsik nyugvó helyzetében szabad.

Vasúti kocsik kézi tolatásánál a megfutamodást megakadályozó sarúkat készenlétben kell tartani.

A vasúti vontatószemélyzet szolgálatára vonatkozólag külön utasítás intézkedik.

20. *Külszíni függőpálya és drótkötélpályák* személyzetének szolgálatára a kiadott szolgálati utasítások érvényesek. A vasutak vagy függőpályák közelében járó munkásoknak kötelessége a figyelmeztető táblákra ügyelni és azok rendelkezéseit betartani. A vasúti vágányokon, függőpályák állomásain a külszíni lánc- vagy kötélvontatópályák töltésén csak az ott foglalkoztatottaknak szabad tartózkodni.

IV. Személyszállítás. Járás.

1. Személyszállításra nem engedélyezett szállítóberendezéseket személyszállításra használni szigorúan tilos.

Szerszámokat, fát, vasat és más anyagokat az aknától, ereszkétől stb. oly távolságban kell elhelyezni, hogy azok oda be ne eshessenek.

2. Rendszeres személyszállítás munkaváltáskor, azaz reggel 6, délután 2 és este 10 órakor van. Más időben leszállni csakis az üzemvezetőség engedélyével lehet. Az üzemvezetőségnek jogában áll ezen engedélyt egyeseknek egyszersmindenkorra megadni.

Rendszeres személyszállításakor egyebet szállítani tilos.

3. A rendszeres személyszállítás ideje alatt a be- és kiszállás pontjain felvigyázónak, vagy tapasztalt, megbízható munkásnak kell jelen lennie, aki a rend fenntartásáért felelős és akinek az összes be- és kiszállók engedelmeskedni tartoznak.

A be- és kiszállás elővigyázattal és rendben történjék.

Rendszeres személyszállítás megkezdése előtt, vagy műszak alatt történő személyszállításnál addig a szállítókasba senkinek belépni nem szabad, míg a személyszállítás kezdésére az akna rakodójáról adott jelzéseket az erre hivatott főbuktató félreértés nélkül vissza nem adta.

4. Ha a jelzéseket maga a kasba beszálló kénytelen adni és ha nincsen olyan berendezés, melynek segítségével a kasból az indulásra szolgáló jel minden veszély nélkül megadható, akkor az indításra adott jelzés elhangzása után a főbuktató (főcsatlós) legalább 30 másodpercet tartozik várni és csak ennek elteltével adhatja meg a jelet a gépésznek a gép indítására. A gépésznek ilyenkor a kast óvatosan s igen lassan kell indítania.

5. A személyszállítás menete alatt beállott bármely zavaró körülmény kiküszöbölésének tartamára a személyszállítást be kell szüntetni.

6. Beszállás után a kaselzárókat alkalmazni kell, azokra támaszkodni tilos.

A munkások szerszámaikat csak a kas talpára fektetve vihetik magukkal.

Szállítás közben a kasonlevőknek nyugodtan kell viselkedniük és az e célra alkalmazott fogantyúba kell fogódzniük.

Égő bányalámpa nélkül a kasba beszállni tilos.

7. Bányába való járás csak az erre kijelölt aknában, vágatokban vagy tárókban szabad. Más bányatereknek a bejárásra való használata csak azoknak van megengedve, akiket az üzemvezetőség erre felhatalmaz.

8. Siklóban és ereszkékben járni csak akkor szabad, amikor azokban szállítás nem folyik, kivéve, ha a járásra külön eldeszkázott járóosztály van berendezve.

25°-nál nagyobb dőlésű ereszkékben, gurítókban és felvonókban, amelyekben külön eldeszkázott járóosztály nincsen, járni csak akkor szabad, ha arról az ott dolgozókat jeladással értesítették és ők ezt tudomásul vették.

9. A személyszállítási aknán, vagy rakodón levő jelzési berendezések használata csak a buktatóknak, vagy a csatlósoknak, továbbá az üzemvezetőség által erre jogosított személyzetnek van megengedve. Más egyének jelzést csupán veszély esetén adhatnak.

10. A személyszállító berendezések kezelésére külön utasítás intézkedik.

V. Szellőztetés.

A munkahelyek jó szellőztetéséről gondoskodni kell. Oly bányarészekben, amelyekben a benzin biztonsági lámpa elhelyezik, járni nem szabad, hanem arról a feljebbvalónak azonnal jelentést kell tenni.

2. Sajtóléges munkahelyeken a csapatvezető köteles legelőször a munkahelyre menni és annak sajtólégtartalmát a biztonsági lámpával szabályszerűen megvizsgálni. A vizsgálat

szabályszerű eszközzésére minden munkást ki kell oktatni. Ha a munkahelyen $2\frac{1}{2}$ százaléknál több bányalég (methán) észlelhető és azt a $2\frac{1}{2}$ százalék alá csökkenteni nem sikerül, a munkahelyet el kell hagyni és léckereszttel el kell zárni, azonkívül az üzemvezetőségnek jelentést kell tenni.

3. Sújtóléges munkahelyek szellőztetésénél a légcsatornákat lehetőleg a vájatvégig kell vezetni, semmiesetre sem engedhető meg, hogy a légcsatornák 2 méternél nagyobb távolságra visszamaradjanak. A légcsatornákat összeillesztési helyüknél agyaggal, vagy más alkalmas anyaggal gondosan be kell kenni, illetőleg más alkalmas módon kell tömíteni.

4. Minden légcsatornával szellőztetett munkahelyet el kell keresztezni, ha azt a munkás bármikor elhagyja.

5. A gurítókba beosztott munkások vezetője köteles a gurítóba való felmenés és a munka megkezdése előtt, a sujtóléget benzínlámpájával gondosan megvizsgálni és a szükséges intézkedéseket megtenni.

6. Ha egy fejtés összehemenése következtében a fejtés kihúzó vágatában sujtólég lép fel, akkor azt el kell keresztezni, mégpedig a friss légáram közvetlen közelében.

A szellőztetésre vonatkozólag egyébként részletes utasítást tartalmaz az 1938. évi 609. bk. számmal jóváhagyott rendelet a bányalég vizsgálatára vonatkozólag.

VI. Tűzrendészet.

a) Külszínén.

1. A dohányzás az üzem területén szigorúan tilos.
2. Nyílt tüzek (tűzrakások) gyújtása üzemi épületekben, vagy üzemi területen szigorúan tilos.

3. Faforgácsot, fűrészport és egyéb fahulladékot naponként kell eltávolítani. Mindenféle más tűzveszélyes hulladékot lefödhető, tűzmentes tartányokban kell gyűjteni és legalább is műszakonként eltávolítani.

4. Időszakos üzemeknél a műszak végén az összes vízcsapot el kell zárni és a tüzeket eloltani.

5. Kályhák, tűzhelyek, kályhacsövek nyílása mellett gyúlékony anyagokat raktározni tilos.

Üzemi helyiségek kályhái és tűzhelyei számára a tüzelőanyagokat csupán tűzálló anyagból készült tartányokban szabad tárolni.

A tűzhelyeket, kályhákat, kályhacsöveket, tüzelő berendezéseket állandóan kifogástalan állapotban kell tartani.

6. A tűzhelyekből kikerülő forró salakot és hamút vastartányokban kell kihordani, az erre a célra kijelölt hányóra.

7. Gőzvezetékét tűzálló anyaggal kell borítani.
8. Gőzkazánok fölött vagy mellett éghető anyagokat száritani vagy raktározni tilos.

b) A föld alatt.

9. Aknák közvetlen közelében nyílt lánggal járni, vagy dolgozni tilos.

Az aknák rakodóin, vagy azok közelében könnyen gyúlékony anyagot raktározni tilos.

10. Földalatti gépkamrákban a kenésre és tisztántartásra használt anyagokat csak zárt vas, vagy egyéb tűzbiztos tartókban szabad, de legfeljebb csak egy hétre szükséges mennyiségben raktározni. A tisztítási és kenési hulladékokat szintén zárt edényekben kell gyűjteni és naponta eltakarítani.

11. Bányában tüzet rakni, dohányozni és bárminemű dohányzószer vagy gyújtókészüléket bevinni szigorúan tilos.

12. Fejtésekben a szén öngyulladását, a széntörmelékeknek és gyúlékony palabeágyazásoknak a fejtésből való kiszálításával kell megakadályozni.

Esetleges bányatüzből származó füsttel vagy gázzal elárasztott munkahelyekről a munkásoknak azonnal el kell távozniuk.

VII. Világítás.

a) Külszínen.

1. Nyitott lámpa használata az aknák és tárók szájánál valamint olyan műhelyek, raktárak, istállók, csürök, stb. világítására, ahol gyúlékony anyagok vannak a közelben, tilos.

2. Olyan helyiségekbe, melyekben tűzveszélyes, vagy robbanóanyagok vannak raktározva, mint olaj-, benzinraktárak stb., csak hordozható biztonsági villamos bányalámpával szabad belépni.

3. Petróleum, karbid, vagy egyéb könnyen gyulladó lámpák tisztítása vagy töltése, műhely, raktár, vagy egyéb helyiségekben tilos. Ezeknek a tisztítása csak külön erre a célra kijelölt helyen van megengedve.

Petróleum, karbid vagy egyéb könnyen gyulladó lámpának égő állapotban utántöltése szigorúan tilos.

Faforgács, kóc, gyapot és hasonló gyúlékony anyagok közelében nyitott lámpák használata tilos.

4. Füstcsatornákba és kéményekbe nyitott lámpával belépni és ott tartózkodni tilos.

b) Földalatt.

5. Kézi erővel való szintesszállításnál a szállítómunkás lámpáját csillén vagy más járművön úgy tartozik elhelyezni, hogy azt a szembejövők észrevehessék. Lóval való szállításnál a lövezető égő lámpával kezében a ló előtt, vagy mellett tartozik járni. A vonat utolsó csilléjére egy égő villamos biztonsági lámpát kell elhelyezni.

6. Mozdonyszállításnál úgy a mozdonyt, mint a vonat végét úgy kell megvilágítani, hogy a szembe- vagy utánajövő személyek jól láthassák.

7. A bányában csakis a bányahatóságilag engedélyezett benzin és villamos biztonsági lámpákat szabad használni. A bányába csak olyan biztonsági lámpával szabad beszállni, amely a lámpakamrából lett szabályszerint kivételezve.

A lámpáknak a lámpakamrából való kivételezésekor a munkások a megrongált, vagy gyanus kinézésű lámpákat kötelesek a lámpakezelőnek visszaadni.

8. A bánya bármely részébe égő lámpa nélkül be-, vagy onnan kiszállni és ott tartózkodni szigorúan tilos.

9. A bányamunkások munkájuk közben megrongált lámpájukat kötelesek azonnal szabályszerint eloltani és a lámpák kicserélésével megbízott közegnek beszoigáltatni.

A benzinlámpák eloltását a bányában a kanóc lehúzásával és ruhával való lefödéssel kell végezni.

Erősen sujtóléges munkahelyeken az erre a célra rendelkezésre álló bádogedényt kell a benzinlámpa eloltására használni.

Szigorúan tilos:

a) a beszállás olyan lámpával, amely meg van rongálva, kellően nincsen lezárva, vagy nem az illető bányaüzem lámpakamrájából lett kivéve,

b) a lámpa önkényes kinyitása, vagy megrongálása,

c) éghető anyagok meggyújtása a lámpa dróthálóján,

d) elaludt lámpáknak meggyújtása oly helyen, ahol sujtólég fordulhat elő,

e) a lámpa felakasztása vagy elhelyezése a légcsatornák nyílása elé, vagy légcsövekre,

f) a lámpát menet közben ide-oda lóbálni, vagy hirtelen megmozgatni,

g) a lámpa eloltása ráfújással,

h) a lámpakamrába nyílt lánggal belépni, vagy ott dohányozni,

i) elaludt lámpát sűrített levegő ráfuvással meggyújtani,

10. A biztonsági, benzin- és villamos lámpák kezelésére és karbantartására vonatkozólag külön szabályzat intézkedik.

11. Az üzemvezetőség minden bányamunkást a munkahelyek sujtólégtartalmának megvizsgálására kitanítani köteles. Az illető munkásnak ezen rendelkezéseket szem előtt kell tartania.

VIII. Robbantás.

1. Robbantóanyagok raktározásával, szállításával és kiszolgáltatásával megbízott személyzet, valamint a repesztő munkák végzésére jogosított lövőmesterek és a lövőmunkával megbízott felvigyázók és csapatvezetők részére külön repesztő utasítás van kiadva.

A munkások ezeknek utasításait pontosan betartani kötelesek.

2. A munkások be- vagy kiszállítása alatt robbantóanyagot szállítani tilos.

3. Amikor a lövőmester olyan munkahelyre kénytelen menni, ahol a repesztés csakis biztonsági robbantóanyaggal (pannonittal) van megengedve, az esetleg magánál levő brizáns robbantóanyagot (dinamitot) tartalmazó lezárt tartót egy olyan munkahelyen beosztott, megbízható munkásnak kell megőrzés céljából átadnia, akinek munkahelyén brizáns robbantószerrel repesztenek.

Ilyen esetben az illető munkás, a neki megőrzésre átadott robbantóanyagot tartalmazó lezárt tartót, gyutacsmentes ládjában lezárja és a lövőmester távolléte alatt — felelősség mellett — a lezárt szerszámládára felügyni tartozik. Ha a lövőmester a megőrzésre átadott, lezárt robbantóanyagot tartalmazó tartót még ugyanabban a műszakban nem viszi el, úgy köteles az illető munkás a tartót a műszak végén a robbantószerraktárhoz magával vinni, ahol azt a lövőmester átveszi.

4. Robbantó- és gyújtóanyagot ugyanazon személynek egyszerre hordani tilos. A robbantáshoz szükséges gyutacsokat a csapatvezetők az üzemvezetőség által kiszolgáltatott előírással tartókban, lökés és ütés ellen biztosítva, szállítják és őrzik.

5. Tilos gyutacsot a rendelő helyiségben tartani, vagy olyan helyre vinni, ahol tűzzel érintkezésbe juthat.

Felszerelt gyújtótöltényt benzinbiztonsági lámpával egy kézben a megtöltendő fúrólyukhoz vinni tilos.

A gyújtótöltény felszerelésénél s általában a robbantóanyag kezelésénél a benzinbiztonsági bányalámpát kellő távolságban kell tartani.

6. Az egyes csapatoknál elhasznált robbantóanyagokat a repesztés előtt az illető csapat vezetőjével való közlés mellett a helyszínen kell a lövőmesteri naplóba beírni.

7. A fúrólyukak megtöltésekor és felszerelésekor csak a robbantásra jogosultaknak és a közreműködőknek szabad jelen lenni. A többi munkás a töltés megkezdése előtt védett helyre tartozik menni.

8. A fúrólyukat a lövőmester felügyelete mellett egy vájár is megtöltheti. Az egy-egy fúrólyuk részére szükséges töltények számát a lövőmester állapítja meg.

A munkahelyen csak annyi fúrólyukat szabad robbantószerrel megtölteni, amennyit a lövőmester el is repeszt, azaz egyszerre a repesztési körbe bekapcsol. A fúrólyukakat úgy kell megtelepíteni, hogy azok végeinek egymástól való távolsága szénben 30 cm-nél, palában 25 cm-nél és homokkőben 15 cm-nél kisebb ne legyen.

A töltényeket a fúrólyukba egyenként és csakis fatöltővesszővel, kellő elővigyázatossággal, lassú nyomással és sohasem ütéssel szabad betolni.

Gyújtótöltény csak 100 gr.-os lehet, amelyet a fúrólyuk legkülsőbb töltényeként a lefojtás előtt kell elhelyezni.

Lyukasztásoknál, áttöréseknél (ellenvágat, stb.) repesztés előtt az ellenmunkahely munkásait is idejekorán kell figyelmeztetni, hogy azok a repesztés idejére biztos helyre vonuljanak.

A fúrólyuk elsütése után a repesztés helyére visszatérni csak akkor szabad, ha az a robbantási gázoktól teljesen megtisztult. A visszatérésnél a legnagyobb óvatossággal kell eljárni oly esetben, amikor a robbanás hangjából kifúvó lövésre lehet következtetni.

Több lövésnek egyszerre való elsütése esetén 10 perccel az elsütés után a lövőmester tartozik meggyőződni arról, hogy valamennyi lövés elsült-e. El nem sült töltés esetén a munkahelyre a repesztés után visszatérni csak 15 percnyi várakozási idő után szabad. Az időt órával kell megállapítani.

9. Megtöltött, de el nem sült fúrólyukaknak nyitása, valamint a porzsákok továbbfúrása szigorúan tilos.

Ilyen esetekről a lövőmesternek, vagy repesztéssel megbízott vájárnak jelentést kell tenni és utasítása szerint kell eljárni.

Ügyelni kell, hogy a munkás az ily fúrólyuk lerobbantása után esetleg még visszamaradt robbanóanyagot és gyutacsot tartalmazó lözsákba, a homlokkal egyengetése közben csákyával bele ne vágjon.

A lerepesztett készlet átvizsgálását ilyenkor az elszállítás előtt megfelelő gondossággal kell végezni, hogy abban el nem robbant repesztőanyag, vagy gyutacs vissza ne maradjon. Ezen eltakarítás céljából vaseszközök, — melyeknek a repesztőanyaghoz, vagy gyutacshoz való ütődéséből veszély származhatik, — nem használhatók.

Az esetleg talált robbantószermaradványt, továbbá az el nem sült gyutacsot és el nem égett repesztőanyagot be kell szolgáltatni.

Minden csapat köteles a robbantás hatását a munkahely elhagyása előtt megvizsgálni és az el nem sült töltéseket utasítás szerint ártalmatlanná tenni, vagy a felváltó csapatnak bejelenteni.

10. Robbantóanyagokat és eszközöket máshonnan, mint a bányauzem raktárából vételezni és onnan elvett anyagokat eladni, vagy általában más célra használni szigorúan tilos.

IX. Általános szabályok.

1. Szállításnál, vagy rakodásnál túlvastag, a hallást megnehezítő kendőt, sapkát stb. viselni tilos.

2. Oly helyeken, ahol a munkás állása nem biztos, (akna-javítási munka, széntölcsérek stb.) megfelelő biztosítóeszközöket (mentőöv, kötél, stb.) kell használni.

3. Záró- és védőberendezések kezelését, vagy eltávolítását, csővezetékek csapjának és szelepének kinyitását és bezárását, csak az arra jogosítottak végezhetik.

4. Minden munkás a munka megkezdése előtt köteles meggyőződni, hogy az általa használt szerszámok, gépek és védőberendezések jókarban vannak-e.

Ha az ezeken tapasztalt hiányokat saját maga nem tudná kijavítani, úgy tartozik azt azonnal feljebbvalójának jelenteni.

5. A mentésről és elsősegélynyújtásról külön szabályzat intézkedik.

6. A szállószénporveszély ellen bevezetett védekezést (kőporzást, locsolást stb.) az erre kötelezett munkások tartoznak pontosan elvégezni és általában az összes védőberendezések kifogástalan állapotára felügyelni és az észrevett hibát a feljebbvalónak azonnal jelenteni.

Szabolcs Rezső sk.

m. kir. bányaugyi főtanácsos,
bányaigazgató.

1954/1941. bk. sz.

Jóváhagyom.

Pécs, 1941. augusztus 30-án.

(Pécsi m. kir. Bányakapitányság A m. kir. bányakapitányság
körbelyegzője). vezetője:

Kerényi István sk.

m. kir. bhat. főtanácsos.

B. Szolgálati utasítás.

a csilletörlés alapját képező meddőtartalom megállapítására.

1. A munkáscsapatok által termelt szénben levő meddő százalékanak megállapítása céljából a pécsújhegyi szénelőkészítő-mű az egyes szénzállító aknákhöz felváltva u. n. repülőbizottságot küld ki, amely a csapatok termeléséből bizonyos csilleszámot sorsolás útján, míg ezen csilleszámmal viszonyítva kb. 20 %-ot kijelölés útján megvizsgál és a kiválogatott meddő súlya szerint a meddőszaázalékot meghatározza. Ezen eljárásnál a meddő nagyobb fajsúlya úgy lesz figyelembe véve, hogy a mérlegelés útján megállapított meddő súlyszaázalékát 0.92-vel megszorozva, kapjuk a meddő ürszaázalékát.

2. Mivel a repülőbizottság csak kevés szénrel telt csillét tud megvizsgálni, minden szénzállító akna maga is köteles házi meddőválogatást végezni a szállítóaknáknál, az ott beosztott külszíni felvigyázó felügyelete mellett, megfelelően kioktatott személyzettel és ugyanolyan módon, mint a repülőbizottság.

Oy földalatti gyűjtőhelyeken, ahol a mérlegelés nehézségbe ütközik, a szénben levő meddőtartalom meghatározására ürmérték szolgál, amelynek ürtartalma egytizedrésze a csille ürtartalmának; ezen ürmérték egytized léptéke, tehát egy meddőszaázaléknak felel meg.

3. A talált meddőszaázalékok naponként, az aknaházban kifüggesztett táblán, a munkáscsapatok száma szerint lesznek feltüntetve.

A kiválogatott meddőt csapatonként kupacokba rakva és a csapat számával megjelölve, legalább 24 óráig — az akna közelében — közszemlére kell kitenni.

4. Az aknákon a meddőválogatást úgy kell megszervezni, hogy minden egyes szénzállítócsapat csilléiből, elővájási és fenntartási csapatoknál — a lehetőség szerint — havonként legalább 2 és fejtési csapatoknál havonként legalább 6 csillét vizsgáljanak meg meddőtartalomra. Minden hónap harmadik hetében az üzemek kötelesek a fejtések meddőszaázalékos eredményét felülvizsgálni és amennyiben valamely csapatnál a megállapított legkisebb és legnagyobb meddőszaázalék között 10 egységnél nagyobb különbség mutatkoznék, úgy legalább még 2 meddőválogatást kell eszközölni és a kiugró meddőszaázalékot figyelmen kívül kell hagyni, ha ily magasabb meddőszaázalék az újabb próbavételeknél nem ismétlődik.

5. A meddőválogatásról pontos feljegyzéseket kell vezetni könyvalakban, amely adatokból az egyes aknák részére a szolgálatvezető bányá- és műszakmesterek, illetőleg főaknászok számítják ki a csapatok által szállított szénnek átlagos meddő-

tartalmát és erről pontos feljegyzést kötelesek vezetni, ugyan-
csak könyvalakban. A havi zárlatkor a százalékok összege a
megvizsgált csillék számával osztva, adja az illető csapat szállí-
tásának átlagos meddőtartalmát. Ezen átlagszámokat felkerekí-
teni nem szabad.

2 % átlagos meddőtartalom meg van engedve.

2—6 % átlagos meddőtartalomnál a megállapított meddő-
százalék felének megfelelő csilleszám törlendő.

6—19 % átlagos meddőtartalomnál a megállapított meddő-
százalékának megfelelő csilleszám törlendő.

Az átlagos meddőtartalom kiszámításával a 20 és azon felüli
meddőszázalékokat nem szabad figyelembe venni, hanem ily
esetben a vétkes munkásokat a munkarend értelmében meg kell
büntetni.

A megállapított meddőszázalékot a műszak végén, az erre
a célra kifüggesztett táblán fel kell írni.

6. Az üzemi bányamérnököknek az átlagos meddőtartalom
számításokat és a szakmánykönyvbe átvezetett adatokat, teljes
felelősség mellett ellen kell őrizniök és pedig tételenként.

7. A bányagazgatóság felhatalmazta az üzemek vezetőit,
hogy azoknál a fejtéseknél, amelyekben a szén tisztántermelése
— a meddőbeágyazások kis kiterjedése, szabálytalan fekvése,
törékenysége stb. miatt — nehézségekbe ütközik, a megállapított
meddőszázalék alapján törlendő csilléket részben vagy egészben
elengedhessék.

1954/1941. bk. sz.

Szabolcs Rezső sk.

m. kir. bányaiügyi főtanácsos,
bányagazgató.

Jóváhagyom ideiglenesen addig, amíg a Nagym. m. kir. Ip.
Minisztérium a csilletörlést országosan rendezi.

Pécs, 1941. augusztus 30.

(Pécsi m. kir. Bányakapitányság
körbélyegzője).

A bányakapitányság vezetője:

Kerényi István sk.

m. kir. bányahatósági
főtanácsos.

C. 3000/1938. Ip. M. sz rendelet

mely a munkaviszony egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 1937:XXI. t. c.-nek az iparban (kereskedelemben), valamint a bányászatban és a kohászatban való végrehajtása tárgyában intézkedik az

évenkénti fizetési szabadság-

ra nézve, — elrendeli, hogy:

ugyanannál a munkaadónál eltöltött egy évi folytonos szolgálat után évenként fizetési szabadságot kell adni.

Az évenkénti fizetési szabadság legrövidebb időtartama hat nap.

A munkásnak, — szolgának, altisztnek, — és az iparossegédnek, ugyanannál a munkaadónál eltöltött öt évi folytonos szolgálat után legalább nyolc napi szabadságot kell adni. Ez az időtartam a tizenhetedik szolgálati év betöltéséig három évenként egy-egy nappal növekszik. Ehhez képest a tizenhetedik szolgálati év betöltése után — folytonos szolgálat esetében — évenkénti fizetési szabadságuk legrövidebb időtartama tizenkét nap.

Olyan munkásnak, — szolgának, altisztnek, — valamint iparossegédnek, aki legalább husz alkalmazott munkáját állandóan irányítja, valamint a művezetőnek és a kereskedősegédnek, ugyanannál a munkaadónál eltöltött öt évi folytonos szolgálat után legalább tizenkét napi szabadságot kell adni. Ez az időtartam a tizenhetedik szolgálati év betöltéséig két évenként egy-egy nappal növekszik. Ehhez képest a tizenhetedik szolgálati év betöltése után — folytonos szolgálat esetében — évenkénti fizetési szabadságuk legrövidebb időtartama tizennyolc nap.

A tisztviselőnek ugyanannál a munkaadónál eltöltött három évi folytonos szolgálat után legalább tizenkét napi szabadságot kell adni. Ez az időtartam a tizenötödik szolgálati év betöltéséig évenként egy-egy nappal növekszik. Ehhez képest a tizenötödik szolgálati év betöltése után — folytonos szolgálat esetében — évenkénti fizetési szabadságuk legrövidebb időtartama huszonnégy nap.

Ha a munkaadó a harmadik, illetőleg a negyedik bekezdésben említett alkalmazottat a negyedik, illetőleg az ötödik bekezdésben említett alkalmazottak közé osztja be, az alkalmazott a negyedik, illetőleg az ötödik bekezdés szerinti hosszabb szabadságidőt csak akkor követelheti, ha újabb beosztásában már egy éven át teljesített szolgálatot.

Annak az alkalmazottnak, akinek fizetési szabadsága jogszabály, szokás, szerződés, vagy megállapodás szerint a jelen rendeletben megállapítottnál hosszabb időtartamú, ennél rövidebb időtartamú fizetési szabadságot nem lehet adni.

28. §.

A tanoncnak az 1936 : VII. t. c. 22. §-a értelmében, a 30.000/1936. Ip. M. számú rendelet 49. §-ában meghatározott módozatok szerint, tizennégy napi szabadságot kell adni. Ugyanez áll azokra a gyermekekre és tizenhatodik életévüket be nem töltött fiatalokkorúakra is, akiket az 1922 : XII. t. c. 78. §-ának, illetőleg 111. §-a második bekezdésének rendelkezéséhez képest képesítéshez nem kötött iparban (kereskedelemben) tan-szerződés nélkül foglalkoztatnak.

29. §.

Az évenkénti fizetési szabadság legrövidebb tartamába nem lehet beszámítani sem a törvényes munkaszüneti napot, sem azokat a napokat, amelyekben az alkalmazott betegség, bal-eset vagy lebetegedés miatt nem teljesített szolgálatot, kivéve, ha a betegség, baleset vagy lebetegedés a szabadság megkezdése után következett be.

30. §.

A fizetési szabadsághoz való igény előfeltételeként a ben megszabott szolgálati idő folytonosságát nem érinti a m-kának évenként legfeljebb három hónapot meg nem haladó ol-megszakítása, amely betegség, baleset, katonai szolgálat, v-az alkalmazott személyén kívül álló körülmény folytán követ-zett be, úgyszintén a munkának tizennégy munkanapot meg n-haladó olyan megszakítása sem, amelyre az alkalmazott egyéni vagy családi életében felmerült egyéb körülmény folytan-önhibáján kívül kényszerült.

1. bekezdést
módosítja a
20.100/1942.
Ip.M.sz.ren-
delet 1. §-a.
lásd 41. old.

Az első esztendőn túl folytatott szolgálatot a fizetési sza-badság legrövidebb tartamának növekedése szempontjából abban az esetben is folytonosnak kell tekinteni, ha közben a munka-adó a munkaviszonyt egy évet meg nem haladó időre meg-szakította, vagy, ha a munkaviszony katonai szolgálat következ-tében szakadt meg.

Az üzlet, üzem, vállalat tulajdonában vagy vezetésében be-következett változás a szolgálat folytonosságát nem érinti, még abban az esetben sem, ha a munkavállalót új szerződéssel alkal-mazzák tovább.

A fizetési szabadság legrövidebb tartamának növekedése szempontjából az alkalmazott tizenhatodik életévének betölté-séig eltelt szolgálati időt, úgyszintén a tanoncidőt nem kell szá-mításba venni.

31. §.

A jelen rendelet alapján fizetési szabadságot első ízben annak a munkavállalónak kell adni, aki az 1938. év folyamán bármikor egy évi folytonos szolgálatot betöltött.

A fizetési szabadság legrövidebb tartamának növekedése szempontjából az 1937. évi január hó 1. napjától eltelt szolgálati időt kell számításba venni.

A fizetési szabadságot az erre jogot adó szolgálati év letele előtt is meg lehet adni, de legkésőbb a szabadságra jogot adó szolgálati év elteltétől számított tíz hónapon belül meg kell adni.

32. §.

A munkaadó köteles alkalmazottjának rendes illetményeit (törzsfizetését, lakáspénzét és rendszeres pótlékát) a T. és a jelen rendelet rendelkezései alapján igénybevett szabadság egész tartamára megfizetni.

Ha a munkaadó az alkalmazottnak a szabadságidő tartamára járó illetményt nem fizette ki a szabadsága megkezdése előtt, úgy köteles azt a nála szokásos bérfizetési napokon az ezekhez igazodó részletekben kifizetni és ha az alkalmazott nem abban a községben (városban) tölti szabadságát, ahol a munkahelye van, a munkaadó az illetmények részleteit az említett esedékesség szerint postán köteles az alkalmazott címére megküldeni.

A szabadság idejére járó illetményt az alkalmazottnak a szabadság megkezdéséig elért rendes illetményei mértékében kell megadni. Változó illetmények esetében a szabadságot megelőző évben elért rendes illetményei átlagát kell alapul venni.

Időbérrel díjazott munka esetében heti negyvennyolc órai, tisztviselőnél negyvennégy órai munkaidőt kell a szabadság idejére járó illetmény kiszámításának alapjául venni, hacsak jogszabály, vagy munkaszabályszerződés a heti munkaidőt kevesebb munkaórában meg nem szabja.

A munkateljesítmény alapján vagy szakmában díjazott alkalmazottnak a szabadság idejére járó illetményeit a harmadik bekezdés rendelkezéseinek értelmében kell kiszámítani.

A szabadságidő tartamára járó illetmény kiszámításánál a természetben nyújtott szolgáltatások értékét is számításba kell venni, ha és amennyiben a munkaadó azokat a szabadság tartama alatt természetben nem tartja az alkalmazott rendelkezésére.

33. §.

A szabadságot rendszerint osztatlanul kell megadni, hacsak a munkaadó és az alkalmazott a megosztásban kifejezetten meg nem egyezett. Ilyen megegyezéssel sem lehet a szabadságot két munkanapnál kisebb részletekre felosztani.

Megegyezés hiányában a munkaadó a szabadságot csak akkor adhatja megosztva, ha a megosztást üzletének, üzemének, vállalat helyzete elháríthatatlanul szükségessé teszi. Ily esetben a hattól tizenkét munkanapig terjedő szabadságot legfeljebb két részre, az ennél hosszabb szabadságot legfeljebb három részre szabad osztani, úgy azonban, hogy három részre osztás esetén két részlet legalább hat-hat munkanapot foglaljon magában.

Amennyiben az üzlet, üzem, vállalat helyzete lehetővé teszi, a szabadságot az évnek április hó elsejétől október hó végéig terjedő szakában kell megadni. A munkaadó köteles az alkalmazottat a megadott szabadságról annak kezdete előtt legalább tizenöt nappal értesíteni.

A szabadság időtartama és a szabadságidőre járó illetmények tekintetében támasztott igényeket, mint a munkaadó és a vele szerződéses viszonyban lévő munkavállaló közötti szolgálati jogviszonyból eredő követeléseket, az erre irányadó jogszabályok szerint lehet bírói úton érvényesíteni.

34. §.

Az alkalmazottnak nem szabad fizetési szabadságának tartama alatt ellenszolgáltatásért munkát vállalnia. Ha az alkalmazott ezt a tilalmat megszegi, elveszti arra a díjazásra való igényét, amely szabadságának tartama alatt a T. és a jelen rendelet szerint megilletné (a T. 12. §-ának második bekezdése). Amennyiben az alkalmazott munkaadójánál vállal szabadsága tartama alatt munkát, a szabadságot meg nem adottnak kell tekinteni.

35. §.

Hatályon kívül helyezett a 20.100/1942. Ip. M. sz. rendelet 2. §-a, lásd 41. old.

szolgálati viszonyt oly okból bontja fel, amely rögzített időtartamra nem jogosít és ebben az időben az alkalmazott a szabadságát kívánhatná, a munkaadó köteles a szabadságát megadni és az időtartama alatt megadni és az illetményeket az alkalmazottnak abban az időben megadni, ha a szabadság meghaladja a felmondási időt.

36. §.

A munkaadó köteles az alkalmazottak szabadságolásáról a jelen rendelet megtartásának ellenőrzése céljából nyilvántartást vezetni, esetleg már meglévő nyilvántartását kiegészíteni.

A nyilvántartásban fel kell tüntetni az alkalmazottak

1. nevét, születési helyét, évét, hónapját és napját;
2. szolgálatbalépésük évét, hónapját és napját;
3. szolgálati beosztásukat és szakképzettségüket;
4. fizetési szabadságuk időtartamát, a szabadság kezdetének és végének naptári megjelölésével;
5. a szabadságidőre kifizetett illetmény összegét.

Az 1., 2. és 3. pont alatti adatokat az alkalmazott szolgálatbalépésekor, a 4. pont alatti adatot a megadott szabadságának az alkalmazottal való közlés alkalmával, az 5. pont alatti adatot pedig a szabadságidőre járó illetmény kifizetésekor kell a nyilvántartásba bevezetni.

A munkaadó köteles a nyilvántartást hatósági ellenőrzés céljából az iparfelügyelőnek, a bányahatóság kiküldöttének, illetőleg a nyilvántartás ellenőrzésével megbízott más hatósági közegnek kíváratára bemutatni.

Pécs, 1941. július 25.

Szabolcs Rezső sk.

m. kir. bányaiügyi főtanácsos,
bányaigazgató.

1954/1941. bk. sz.

Tudomásul veszem.

Pécs, 1941. augusztus 30.

(Pécsi m. kir. Bányakapitányság
körbélyegzője).

A bányakapitányság vezetője,

Kerényi István sk.

m. kir. bányahatósági
főtanácsos.

Felelős kiadó: dr. Sik Jenő ügyvéd.

DUNÁNTÚL PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R.-T. PÉCSETT.

A nyomdáért felelős: Mézáros József.

D. 20.100/1942. Ip. M. sz. rendelet,

mely 1942. március 29.-én hirdettetett ki a Budapesti Közlönyben, tehát ezen a napon lép hatályba:

1. §.

A 3.000/1938. Ip. M. számú rendelet 30. §-ának első bekezdése akként módosul, hogy a fizetési szabadsághoz való igény előfeltételeként az 1937. XXI. törvénycikkben megszabott szolgálati idő folytonosságát a munkának katonai szolgálat teljesítése miatt bekövetkezett megszakítása abban az esetben sem érinti, ha a megszakítás évenként három hónapnál több, de a hat hónapot nem haladja meg.

2. §.

A 3.000/1938. Ip. M. számú rendelet 35. §-a hatályát veszti és helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„Ha a fizetési szabadságra jogot adó szolgálati év eltelté után, de még a fizetési szabadság megadása előtt a szolgálati viszony megszűnik, a munkaadó köteles a szabadság tartamára járó illetményeket az alkalmazottnak kifizetni. Ezt a rendelkezést a munkavállaló katonai szolgálatra való bevonulása esetében is alkalmazni kell, még ha ezzel szolgálati viszonya nem is szűnik meg.

Az előző bekezdésben foglalt rendelkezéseket nem lehet alkalmazni abban az esetben, ha a szolgálati viszonyt a munkaadó rögtön hatályu felmondásra jogosító okból bontja fel.”

3. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba. Az 1. §. rendelkezéseit a rendelet hatálybalépésekor folyó vagy azt követő szolgálati évek alapján járó fizetési szabadsághoz való igény megállapításában kell alkalmazni.

Pécs, 1942. április 13.-án.

Szabolcs Rezső sk.

m. kir. bányaiügyi főtanácsos,
bányaigazgató.

848/b.—1942. bk. sz.

J ó v á h a g y o m

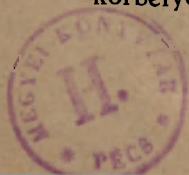
Pécs, 1942. évi április hó 16.-án

(Pécsi m. kir. Bányakapitányság
körbélyegzője).

A bányakapitányság vezetője:

Kerényi István sk.

m. kir. bányahatósági főtanácsos.

109948